

OPINIA

na temat braku reprezentatywności Rady Dialogu Społecznego (dalej: „Rada” lub „RDS”) z powodu zaniechania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powołania prawidłowo wskazanych członków RDS przez reprezentatywną - w świetle obowiązującego prawa - organizację pracodawców oraz konsekwencji braku reprezentatywności RDS.

1. Rada Dialogu Społecznego

Zgodnie z ustawą z dnia 24 lipca 2015 roku o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (dalej: „u.r.d.s.”) Rada to „forum trójstronnej współpracy strony pracowników, strony pracodawców oraz strony rządowej”.

Ustawodawca mógł zdefiniować pojęcie „strony” według własnego uznania. Podobnie jak sposób jej reprezentacji w RDS. Zrobił to tak, że stronę pracodawców w Radzie, zgodnie z art. 24 ust. 1 u.r.d.s., reprezentują przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców. Zgodnie z art. 24 ust. 2 u.r.d.s. za reprezentatywne organizacje pracodawców uznaje się ogólnokrajowe organizacje pracodawców o charakterze ponadbranżowym, funkcjonujące na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców lub ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, spełniające łącznie następujące kryteria:

- 1) zrzeszają pracodawców zatrudniających łącznie co najmniej 300 000 pracowników, z zastrzeżeniem ust. 3;]
- 2) zrzeszają pracodawców prowadzących podstawowy rodzaj działalności gospodarczej w co najmniej połowie sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), o której mowa w przepisach o statystyce publicznej, z zastrzeżeniem ust. 4;

Robert Gwiazdowski

Kancelaria Adwokacka

00-546 Warszawa, ul. Ks. Ignacego Skorupki 5 (Stratos Office Center)

TEL (+48) (22) 420 59 00; FAX (+48) (22) 420 59 10

NIP 113-008-13-97

3) posiadają wśród członków regionalne organizacje pracodawców o charakterze ponadbranżowym, mające siedziby w co najmniej połowie województw.

Zgodnie z art. 24 ust. 3 u.r.d.s. przy ustalaniu kryterium liczebności, o którym mowa w ust. 2 pkt 1:

- 1) w przypadku pracodawcy prowadzącego działalność w zakresie jednej sekcji PKD wszyscy pracownicy przyporządkowywani są do tej sekcji albo
- 2) w przypadku pracodawcy prowadzącego działalność w więcej niż jednej sekcji PKD wszyscy zatrudnieni pracownicy zostają przyporządkowani do sekcji obejmującej podstawowy rodzaj działalności danego podmiotu
– przy czym uwzględnia się nie więcej niż 100 000 pracowników w danej sekcji PKD.]

Zgodnie z art. 24 ust. 4 u.r.d.s. Przy ustalaniu liczby sekcji, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uwzględnia się sekcje obejmujące co najmniej 3000 pracowników.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 u.r.d.s. wnioski organizacji pracodawców o stwierdzenie ich reprezentatywności rozpatruje Sąd Okręgowy w Warszawie (dalej: „Sąd”).

Dnia 15 czerwca 2018 roku uchwalona została ustawa o zmianie ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, która została podpisana przez Prezydenta w dniu 19 lipca 2018 roku. Ustanowiono maksymalną liczbę przedstawicieli strony pracowników i strony pracodawców Rady na 25 po każdej ze stron oraz wprowadzono możliwość ustalenia różnej liczby przedstawicieli każdej z organizacji, której przedstawiciele reprezentują stronę pracowników lub stronę pracodawców w Radzie, w przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie ich równej liczby. Różnica w liczbie przedstawicieli nie może jednak wynosić więcej niż 1. Nowelizacja wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2019 roku.

2. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (dalej: „Związek” lub „ZPP”) jako organizacja reprezentatywna

Spełnienie przez Związek wszystkich wymaganych przez u.r.d.s. kryteriów reprezentatywnej organizacji pracodawców stwierdził Sąd w postanowieniu z dnia 23 marca 2018 roku. ZPP n a podstawie przedmiotowego postanowienia został uznany za reprezentatywną organizację pracodawców w rozumieniu u.r.d.s. W związku z pojawieniem się kolejnej organizacji pracodawców z uprawnieniem do wskazania swoich przedstawicieli do Rady, wystąpiła konieczność zmiany struktury składu osobowego Rady.

3. Zaniechania Prezydenta Rzeczypospolitej i ich konsekwencje

Zgodnie z art. 27 ust. 1 pkt 1 u.r.d.s. członków Rady będących przedstawicielami strony pracodawców powołuje na wniosek organizacji reprezentatywnej Prezydent RP. Związek złożył stosowny wniosek Prezydentowi po uzyskaniu statusu organizacji reprezentatywnej. Mimo upływu sześciu miesięcy od jego złożenia i braku faktycznych i technicznych przeszkód ku temu, przedstawiciele ZPP wciąż nie zostali powołani przez Prezydenta do RDS.

Prezydent RP nie ma określonego w u.r.d.s. terminu powołania członków Rady zgodnie z wnioskiem uprawnionej organizacji pracodawców. Jednak zwłoka Prezydenta w powołaniu do Rady przedstawicieli uprawnionej organizacji czyni działania Rady nielegalnymi z powodu braku jej reprezentatywności zgodnego z art. 24 u.r.d.s.

3.1. Konsekwencje braku reprezentatywności strony pracodawców w RDS

Większość zadań Rady określona została przez ustawodawcę przy pomocy narzędzi tak zwanych „miękkich”. Między innymi Rada prowadzi dialog w celu zapewnienia warunków rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej; działa na rzecz realizacji zasady partycypacji i solidarności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia oraz na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społecznego porozumienia w drodze prowadzenia przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej. Niemniej wśród uprawnień Rady są także takie, których realizacja może mieć konsekwencje tak zwane „twarde”.

Zważywszy iż, na podstawie art. 2 pkt. 3) u.r.d.s. do właściwości Rady oraz jej stron należy inicjowanie procesu legislacyjnego, RDS działającej w składzie nieustawowym nie będzie przysługiwała ta kompetencja, a w przypadku zainicjowania przez nią procesu legislacyjnego inicjatywa ta nie będzie mogła być procedowana.

Zważywszy, iż na podstawie art. 3 ust 1 u.r.d.s. strony Rady mogą zawierać porozumienia, brak ustawowej reprezentacji strony pracodawców czynił będzie takie porozumienia nieważnymi.

Zważywszy, iż na podstawie art. 14 u.r.d.s. strona pracowników i strona pracodawców Rady mogą podjąć uchwałę o wystąpieniu przez przewodniczącego Rady do Sądu Najwyższego z wnioskiem o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego, jeżeli w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych ujawniły się rozbieżności w wykładni prawa, brak zgodnej z prawem reprezentacji strony pracodawców będzie powodował, iż wystąpienie takie nie będzie miało mocy wiążącej.

Działania Rady w składzie nie odpowiadającym wymogom ustawowym mogą prowadzić do unicestwienia tych działań, które mogą mieć konsekwencje prawne

4. Naruszenie Konwencji 98 Międzynarodowej Organizacji Pracy

Na podstawie art. 24 Konstytucji MOP organizacja zawodowa pracodawców ma prawo złożyć skargę na Kraj Członkowski, który w jakikolwiek sposób nie przestrzega efektywnego wypełnienia w ramach swojego prawodawstwa, Konwencji, którą ratyfikował.

Polska jest członkiem Międzynarodowej Organizacji Pracy (dalej: „MOP”) i ratyfikowała Konwencję (nr 98) dotyczącą stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych przyjętej w Genewie dnia 1 lipca 1949 roku.

Zaniechania Prezydenta RP co do powołania do RDS przedstawicieli reprezentatywnej organizacji pracodawców zgodnie z przyjętym w Polsce prawodawstwem, uniemożliwiające działanie w RDS stronie pracodawców w sposób reprezentatywny w zgodzie z tym prawodawstwem naruszają Konwencję i stanowią podstawę do wniesienia skargi na Polskę do Międzynarodowego Biura Pracy zgodnie z regulaminem dotyczącym procedury badania skargi wniesionej według Artykułów 24 i 25 Konstytucji MOP przyjętym przez Radę Administracyjną na jej 212 Sesji w marcu 1980 roku.